Ч. 13 Середа 18 (30) січня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люді Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї.
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Дім „Просьвіти“.

Довгі літа говорило ся о тім, щоби товариство „Просьвіта“ постарало ся о власний дім, в котрім містились би також львівскі народні товариства рускі. Сей намір можна було виконати аж тепер, коли „Просьвіта“ призбирала трохи свого маєтку. І ось тому кілька днів наше товариство купило гарний дім в ринку з трема фронтами (до ринку, улиці Рускої і Бляхарскої). З сеї нагоди видав головний виділ „Просьвіти“ таку відозву:

„Дорогі братя краяни!

Сповняючи ваше щире бажане, головний виділ товариства „Просьвіта“ на підставі ухвали загального збору членів „Просьвіти“ з дня 2 лютого 1894 р. приступив до закупна дому пп. Леваковских у Львові (Ринок ч. 10, ул. Руска ч. 1 і ул. Бляхарска ч. 18) на дім „Просьвіти“ за ціну купна-продажи в квоті: 130.000 зр.

В домі „Просьвіти“ найдуть приміщене наші народно-рускі товариства, в недовгім часі буде уряджена велика саля на збори, вечерниці і представленя театральні, щоби заспокоїти наглячу потребу до часу побудованя окремого народно-руского театру в столици краю!

Маючи то на увазі, головний виділ товариства „Просьвіта“ наміряє тим чином також збільшити маєток зелізний товариства для успішного розширеня діяльности „Просьвіти“, щоби праця і жертви вийшли на хосен рідного народу!... Подаючи се важне діло до вашої відомости, дорогі братя краяни, відзиваємо ся до вашого почутя патріотичного та до знаної добре жертволюбности рускої: Приспішіть надсилане жертв на дім „Просьвіти“, щоби головний виділ товариства міг сповнити приняті на себе зобовязаня! Правда, що живемо нині серед вельми невідрадних відносин, але не забуваймо, що се лепти для нас самих, а хто дає в час, той дає в двоє! Найдрібнійші щиро подані жертви будуть разом становити одну велику жертву народу руского! Одушевляймо ся спільно у великій громаді рускій тим, що по нашим силам робимо для просьвіти і піднесеня добробиту нашого народу, бо тим чином положимо кріпке заборолo для неньки Руси!

За головний виділ товариства „Просьвіта“ у Львові дня 26 січня 1895 р. *Олександер Барвіньский. Др. Кость Левіцкий.*

Ми певні, що ся відозва не прогомонить без сліду. Богато Русинів здержувало ся з жертвами, бо не вірили, чи „Просьвіта“ зможе купити такий дім. Казали: „почекаймо, що з того буде; коли хоч ґрунт куплять, то ми не будемо скупі і дамо також на дім „Просьвіти“. Отже тепер ті, що здержували ся з жертвами, нехай поможуть „Просьвіті“ чимскорше заплатити за каменицю. В тій камениці є саля королів польских, звана давнійше „редутова“; в ній буде міг і наш театр грати. На товариства рускі найде ся також місце вигідне і просторе; вже не будуть потребували тинятись по комірнім.

Недавно закупила Народна Торговля каменицю в ринку для себе; тепер „Просьвіта“ купила другу; отже треба радувати ся з сего нашого поступу і всіми силами старати ся о дальший розвій сих товариств.

З руских товариств.

(Справоздане з діяльности виділу і секций наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові за час від загальних зборів дня 11 мая 1893 р. до 31 грудня 1894 року.)

(Конець).

Зі своєї-ж сторони старало ся товариство підпомогти матеріяльно всяку роботу, корисну для народу, як на приклад збиране фонду на памятник Шевченка, фонду ім. Омеляна Огоновского, справу вистави краєвої (о тім всім мова висше). На купно образу маляра Івасюка з Монахова для музею „Просьвіта“ причинило ся товариство відповідним датком, а вдові по бл. п. Маркіяні Шашкевичу платить від жовтня 1893 (аж до еї смерти) по 5 зр. місячно. Також обдаровало инші товариства своїми видавництвами, як н. пр. бурсу руску в Перемишли.

Виділ товариства дбає також дуже про розвій друкарні. В році 1893 купив нову машину за 2.459 зр. 88 кр., а в. 1894 купив другу нову машину за ціну 2.375 зр. і в додатку стару машину. Отже тепер наша друкарня має три нові машини і роботи дуже богато; невигода лиш в тім, що не має доброго поміщеня.

Попередні загальні збори поручили товариству заняти ся тим, щоби рускі товариства взяли участь у виставі краєвій 1894 року. Справою сею занимав ся виділ на кількох своїх засіданях. На підставі ухвали виділу з 16 мая 1893 запросило товариство ім. Шевченка відпоручників всіх народних товариств руских у Львові на нараду — і они рішили 9 червня 1893 взяти участь у виставі. Вибрали комітет,

12)

РОЗБИШАКИ НА РІЦІ МІСІСІПІ.

Повість з житя американьских поліщуків.

Фридриха Ґерстекера.

(Дальше.)

6.

Жителі острова.

В „Бачілерс галь“ було весело і гучно. Коло великого огню, що палахкотів в широчезнім комині, лежало може яких дванайцять здоровенних хлопів, а бляшанні чарки, що стояли коло них, або котрі они держали в руках, а в котрих курило ся, доказували аж надто добре, як провели они минувшу часть ночи. Они були поубирані як звичайно лодкарі на Місісіпі, а зброї не мали ніякої — бодай не було у них ніякої видко. Але на стінах висіли побіч американьских карабінів, короткі німецкі штуцi, французскі рушниці до шроту, пістолети, боїнайфи, іспаньскі шпалери, гарпуни та богато сокир і топорів, а порозвішувані сітки були доказом, що жителі сеї новомодної кріпости розбишацкої навіть і тут жили все ще по трохи так, як давнійше на кораблях, та не хотіли позбути ся своїх давних навичок.

Многі з них висьвівували якісь пісні, але лиш тихим голосом, а підчас коли декотрі шкварили на грани в комині мясо з оленя та індиків, били другі запятками або пальцями до такту якогось скорого і веселого танцю, який вигравав плечистий мурин досить вправною рукою на глухій скрипці.

Аж ось отворили ся двері і до хати увійшов високий, сильно збудований мужчина, в чорнім, з широкими крисами капелюсі з повсти, насуненім глубоко на очи, та в довгій блюзі, яку носять лотсмани, і широких морских штанах та повів зараз уважним оком по присутних.

То був Річард Келі, капітан ватаги. А хоч і як зухвало споглядали ті очайдухи, виняті з під права, то все-таки чи то з якоїсь почести, чи може із страху або бодай обави перестали танцювати, коли побачили перед собою свого проводиря; навіть ніхто й не писнув, коли він на їх голосне повитане ледви лиш кивнув головою. Мовчки дивили ся они на него, коли він приступив до комина і там через кілька хвиль дивив ся у палахкотіючий огонь, а відтак заложивши руки позад себе, став скорим кроком ходити то сюди, то туди по хаті.

— Чи лодь з Гелени ще не вернула? — спитав він наконець одного із своїх людий, що як раз показав ся у дверох.

— Ні, ще не вернула, пане, — відповів той — але мені здає ся, що я чув вже лоскіт весел, коли стояв коло снаґів та еї виглядав. Я хотів лиш спитати ся, чи треба що перевезти на тамтой бік до Місісіпі, заким лодку в долині затягнемо в безпечне місце.

— Нехай лодка постоїть зараз над снаґами в куті коло яворів — сказав на то Келі і сів собі на крісло, приставлене єму до комина — коні мусять ще сеї ночи прийти з Арканзаса, бо Джон [1]) обіцяв нам то на певно, а тогди не можемо їх тут ані на хвильку держати. Трох з вас мусить їх зараз вести до Віксбурґа, а проче довідаєтесь там від полицийного аґента Брукса.

— Але бо то й прекрасно — відозвав ся один мужчина сьміючись — як то водимо за ніс хвальні власти судові. Може й на цілім Заході нема міста, де би який аґент полицийний, який сторож вязничний, адвокат, ба навіть який почмайстер або мировий судия не належав до спілки з нами, не був нашим товаришем. Всадити когось з наших людий до кріміналу в Місісіпі або Арканзасі за якийсь злочин, то все одно, що й пустити єго на волю. Подумайте собі, капітане, тому вісім днів назад зробили в Сінквіль того одноокого Товію навіть прокуратором. Хотів би я почути коли єго бесіду!

Капітан усьміхнув ся на то, а відтак відозвав ся нараз до того, що говорив власне до него:

— Ходіть-ко, Блякфут, я маю щось з вами поговорити. — Та не чекаючи на єго від-

[1]) Джон (John)=Іван.

в котрім головою був проф. Вол. Шухевич, заступником проф. Бічай, а секретарем Кость Паньковский. На кошти будови і устроєня павільону руских товариств дало товариство від себе 300 зр. В павільоні руских товариств виставило свої видавництва і спеціяльно ріжні виданя творів Шевченка, давні і нові, бюсти, портрети і що дало ся зібрати. Була надія, ще д. Василь Тарновский з Київа буде міг дещо з памяток по Шевченку, які має в себе, прислати на виставу; однак се показало ся тяжким до виконаня і товариство могло виставити тілько пильно зібрані „Кобзарі", видані в ріжних часах і місцях, і т. п.

Був проект, скликати підчас вистави з'їзд літератів для управильненя наших відносин літературних. Товариство і редакция „Зорі" займала ся сим проектом, однак зараз показало ся, що годі було мати надію на приїзд наших письменників з за кордону, а відтак мало хто з галицких письменників заінтересував ся сею справою. Через те й не вдало ся перевести сей проект в діло.

Сею справою мусить доконче заняти ся будучий виділ. І взагалі на будучий виділ паде обовязок постарати ся о поміщенє для товариства, книгарні і друкарні.

Виділ довів до ладу богато адміністрацийних справ, як справу довжників, що залягали довгі літа з належитостями за свої видавництва; устроїв на сходини виділу і секций товариства окрему комнату, завів біблїотеку, в котрій тепер уже находить ся около 600 творів і взагалі дав початок до того, щоби товариство могло дальше з меншими перешкодами сповняти свою задачу, яку на него накладає статут.

Число членів виносить тепер 176; нових членів прибуло за час від остатних загальних зборів 46.

Перегляд політичний.

Єго Вел. Цісар виїде — як доносять N. W. Tagblatt — дня 6 лютого на пригірок сьв. Мартина і перебуде там аж до кінця того місяця. Як звістно перебуває там, іменно в Ментоні Єї Вел. Цісарева.

Віденьска ґазета урядова оголосила вчера Найв. декрет цісарский розвязуючий істрийский сойм.

В справі розвязаня істрийского сойму пише Fremdenblatt, що причина рішеня цісарского лежить в подіях в істрийскім соймі, де італїяньска більшість ухвалила завести виключно лиш італїяньску мову яко урядову в соймі і постановила, що внесеня та інтерпеляциї мають ставити ся лиш в італїяньскій мові а тим покривдила славяньску людність в єї правах, взглядно хотіла виключити з парляментарного житя. Поступованє італїяньскої більшости не мало на цїли оборони загроженого права Італїянців, лиш відобранє права Славянам на Побережу. При нових виборах наберуть чей виборцї переконаня, що всяка ультра-национальна полїтика єсть виключена. Коалїция єсть досить сильна, щоби відперти ті засади, котрі не дадуть ся погодити з австрийскою політикою та інтересами і обовязками Монархії.

На вчерашнім засіданю француской палати послів відчитав Рібо письмо президента до парляменту, в котрім Фор називає свій вибір побідою демократиї та підносить спокійний хід вибору президента яко доказ, що устрій републиканьский скріпив ся у Франциї. Дальше каже Фор, що Франция єсть готова приступити до розвязаня квестиї социяльної, хвалить армію і маринарку, пригадує надходячу всесьвітну виставу та взиває републиканців до братної згоди. — Опісля інтерпелював Ґобле в справі загальної політики і о складі нового міністерства. Бесїдник назвав пращальне письмо Перієра денунциєю републики перед сьвітом і сказав, що новий вибір президента дав доказ конечности ревізиї конституциї, позаяк монархісти голосували на Фора на знак даний ки. Орлеаньским. Нове міністерство назвав Ґобле непарляментарним, позаяк оно вийшло з меншости. Рібо заявив тогди, що єго політика означає єдність републиканів, має на цїли добро, порядок і социяльну оборону. Рібо заповів закон о обезпеченю робітників, закон пенсийний і закон о податку від спадщин. При голосованю ухвалила палата послів новому кабінетови вотум довіря 329 голосами против 79. Опісля ухвалено 511 голосами против 7 внесений правительством проект за повної амнестиї для засуджених заговори або нарушуванє порядку публичного. Внесенє Ґотієра в справі ревізиї податків відкинено 332 голосами против 198, позаяк Рібо промавляв против того.

Урядова ґазета оголосила іменованє Шишкіна, дотеперішного помічника міністра справ заграничних, тимчасовим управителем міністерства для справ заграничних. Похорон Ґірса відбуде ся в четвер. З причини смерти Ґірса опізнило ся іменованє російского амбасадора у Відни.

Новинки.

Львів дня 29 січня 1895.

— Отворенє читальні „Просьвіти" в Порхові відбуде ся дня 29 січня с. р.

— Давнійше, а тепер. Число учеників галицких середних шкіл в 1867 р. виносило 7.634, а число студентів обох галицких университетів 1078. Тепер перша цифра подвоїла ся, а друга майже потроїла ся: перших є 14639, — других близько 3.000 Для того середні школи раз-в-раз множать ся і ще їх показує ся за мало, а сил учительских, котрими би можна нові посади обсадити, нема, бо число фільософів на обох університетах з року на рік зменшає ся. На львівскім університеті було їх в минувшім році всего 146, а тепер є їх лише 119. Важною і пекучою квестиєю, як зарадити сему невідрадному станови, має заняти ся тепер галицкий сойм краєвий.

— Огнї. У Волици гніздичівскій в жидачівскім повіті згорів дах на домі господаря Михайла Мелнишина. Добре, що був обезпечений на 400 зр. — На Мазурах в Галцнові був огонь (шкода 1000 зр.), в Лодиговичах (шкода 450 зр.), і в Гольцовій (шкода 3000 зр.)

— Дай серцю волю, заведе в неволю. За лядою у львівского різника Янковского, славного з ковбасок на виставі, стояла гарна Иоася, котру дуже любив челядник шевский. Щоби „забавити" і себе і судженого, проворна Иоася видумала таку

повідь пустив ся скоро наперед на подвірє, межи будинками, де тепер було ясно від місяця, а де росло лиш кілька низьких дерев.

— То правда — сказав Келї і станув тут чекаючи на того, що ішов за ним — що наш інтерес іде тепер добре, але.... ми не досить приготовлені на крайний случай. За богато людий знає нашу тайну, а хоч трудно й небезпечно, щоби нас хтось зрадив, то таки й то може бути.

— Там до лиха! А чого-ж хотять они від нас? — відповів тамтой глумливо. — А хоч би они й цїлу сю нору викрили, то я хотів би видїти того, котрий би живцем нас половив.

— А хиба лиш то одно нам грозить? — спитав капітан — або чи то одно не було би вже великою для нас стратою? Ба, такою стратою, котрої би нам нїхто не повернув, коли-б викрили нашу нору і позбавили нас криївки, якої другої нема в цїлих Сполучених Державах. Нї, Блякфут, до того не повинні ми допустити... бо то було би для нас гірш криміналу. З криміналу можна би ще втечи, але не допустити, щоби сусїди не звертали очий на остров, скоро би вже раз з ним познакомили ся, було би таки неможливо. Але що буде то буде, а нашим обовязком єсть мати на увазї найгірший случай і приготовити ся на все, як лиш можемо.

— А хиба-ж нема у нас лодок.... нема он того острівчика понизше?... Хиба нема тої хати серед багна, куди за нами не буде нїхто гонити, скоро не знає зовсїм докладно стежки, що майже завсїгди стоїть під водою?

— А таки того всего ще за мало — сказав Келї і здоймив великий, ширококрисий капелюх з голови та розгорнув собі пальцями волосє, вогке від пічної роси.

А той капітан ріжних розбишаків був собі мужчина як дуб. Темне волосє спадало єму в неладі на хороше і високе чоло; великі чорні очи, в котрих ще пробивала ся тепер якась сьміла гадка, аж єму искрились та сьвітили ся, а горішна губа здула ся від зухвалости, коли він говорив з тиха майже більше, як би сам до себе, як до свого товариша:

— То-ж то они витріщать свої мутні очи.... то-ж то остовпіють і будуть дивувати ся, як їм колись буде здавати ся, що они мають нас вже певно в своїх руках, а то.... хахаха.... я вже виджу, як они лиш порозззявляють роти.... як будуть стояти на березї вибалушивши очи і будуть здогадувати ся на всїлякі можливі способи, як то могло так стати ся, наколи они не будуть так дурні і слїпі та не будуть робити трохи инакше, значить ся, трохи розумнїйше, як доси.

— А не можна би знати, що ви задумуєте тепер робити? — спитав Блякфут, хлописко костистий і дуже щирий для свого капітана. Я не можу того й збагнути, що у вас таке там в голові.

— Що у мене в голові? — спитав Келї по хвили.... от бачите.... мене зачинає брати ся жура про нашу безпечність.

— Що?... Хиба єсть який зрадник межи нами?... Маєте може на кого підозрінє, капітане.... кажіть отверто.... хто той собака?

— Та не то.... не то — відповів Келї і глянув з усьміхом на то дике а преці тепер так перепуджене лице. — Небезпечність вже минула, але так само, як она де в якій сторонї покаже ся, так також може в другій стати нам грізною. Ви чей знаєте, що Ровзон, налякавшись смерти, хотів зрадити нашу тайну. Щасте лиш, що реґулятори [2]) не мали нїякого підозріня, та що Індиянин поспішив ся і перешкодив єму; але у него таки була воля до того, а не зробив, бо поодинокі обставини не допустили до того.... Коли-б був зробив, то наш красний остров був би тепер вкритий румовищем, бо хоч би й мали час утечи, то хиба би уратували лиш наше житє а більше нїчого, все наше майно, плоди трилїтної тяжкої працї, були би пропали. Против того мусимо щось робити, така небезпечність повинна застати нас лїпше узброєних против неї.

— Але як?... Що-ж можемо зробити? — спитав Блякфут призадумавшись.

— Дуже.... дуже богато.... все, що лиш в нашій силї. Ось так не треба нам тепер зносити сюди того, що роздобудемо в Ню-Орлеанї за нашу добичу. Вкінци будемо не збирати хиба для тої драни, що переверне нам наше гнїздо до гори ногами. Маємо преці союзників в Густонї і Тексасї.... туди треба нам посилати всї товари.... А стрітить нас тут зрада, то нехай; будемо мати не лиш місце, де буде нас ждати заплата за нашу роботу, але й капітал, з котрим будемо могли на ново розпочинати.... предприємчива голова знайде завсїгди роботу. Але і того ще за мало.... коли-б нам ворог заступив полудневу стежку до лодий, або ще й викрив і самі лоди, то навіть і наше житє було би загрожене, бо хоч би ми й могли якийсь час держати ся в кріпости, то все-таки не задовго мусїли би піддати ся переважній силї.

— Ну, нехай.... але що-ж на то порадити? — спитав Блякфут. — Дїло веде ся преці вже три роки, а ще нїкому анї в Арканзасї анї в Місісіпі навіть і не снить ся, яке то товариство має тут свій спокійний кутик.

— Що нам три роки так спокійно проминули — відозвав ся проводир поважно — то тим більше повинні ми бути осторожні.... маємо приміри на инших подібних предприємствах. Крім того наше товариство так розширило ся в послїднім роцї, що майже річ неможлива, щоби оно ще довго остало ся в тайнї. Наші

[2]) Реґуляторами звались в Сполучених Державах ті, котрих фермери установляли на то, щоби они розбишаків тратили.

штуку. Суджений приходив до склепу, купував за 10 кр. шинки, а Йоася видавала єму решту аж з цїлої пятки. Інтерес ішов дуже добре; обоє не лише дуже добре бавили ся, але дещо зложили й на весїлє. Ба! але лихо не спить. Найшов ся суперник, що до Янковского написав щось недоброго на Йоасю. Янковский став тепер на ню уважати і зловив у неї карточку, на котрій суджений писав, щоби Йоася ховала лучше гроші. Отже і пішла Йоася разом з судженим в неволю, се-б то до арешту.

— **Читайте і робіть так само!** В окрузї теребовельскім есть село Кобиловолоки. Глухий то кут, правда; але й тут зайшли важні події, котрі не тілько для самого села Кобиловолок є важні, але можуть причинитись і другим яко красний приклад до наслїдування.

В 1872 роцї цїле село отверезило ся. Від того часу розпочала ся нова і щасливша доба в єго розвою. Того самого року основано шпихлїр і касу громадску. Капітал оборотовий сягає нинї до вісьмох тисяч зр. За той час заведено там читальню і три християньскі склепи. Селом, куди кільканацять лїт тому назад ледво порожною фірою в сухий час можна було переїхати, нинї веде вздовж добра мурованка. Тверезість і просьвіта наказала громадянам дбати дальше про свій розвій. Побудовано два шкільні будинки і небавом має бути заходами громади заведена триклясова школа. Два роки тому виставила громада дім на канцелярию і торговлю громадску, бляхою критий, а такої невсипущої працї і пожертвовання, які проявили громадяни при побудованю церкви і дому приходского, рідко де нинї побачити. Коштом 30.000 зр. здвигнено дім Божий, прекрасно мальований Ал. Царевичем. По-при згадані величні дїла Кобиловолок належить і се піднести, що нїгде в цїлім тім кутї не подиблеш стілько хороших садів, а тї бувають в тяжших часах для Кобиловолок головним жерелом доходу. Тут є і сьпів хоральний і власна музика нотна, а прапор народний по сей час нїколи ще не був громадянами спонєвіряний. Не одному буде здавати ся, що може Кобиловолоки живуть серед щасливих яких условий, — противно! положенє їх незавидне. В окрузї милевім самі місточка, а єсть їх аж чотири, а тї, звістна річ, впливають уємно. Цїлий секрет слави се: Тверезість і послушеньство сьвітлим радам свого тихенького, но розумного і щирого о. пароха, згода в громадї і просьвіта.

— **Двіста три міністрів** правило у Франциї від 17 лютого 1871, т. є. від остаточного заведеня републики і вибору Адольфа Тірса. Шість було президентів, котрі при помочи 34 кабінетів і 203 міністрів рядили краєм. За президента Мак-Магона палата викинула за двері 8 кабінетів, за Ґревiого 12, за Карнота 10. З 203 екселенций (міністрів) 70 вже померло, а инші забуті. А Французи мимо того дивують ся, що сьвіт цїлий сьміє ся з їх системи парляментарної і з їх конституциї, котра позваляє робити такі збитки для „добра“ краю....

— **Покладки а справа спорна.** П. Іван Скрипець із Стиняви вижної, стрийского повіта пише нам: „В четвер, дня 24 сїчня с. р. був я на торзї в Стрию. Приходить до мене жидівка і купує у мене покладки. Знаючи добре, як то буває, не хотів я инакше продати, як щоби дала наперед 20 кр., а я дам їй за 20 кр. покладків і жидівка все менї давала по 20 кр. а я за них давав їй покладки. А коли їй не стало вже гроший, то она казала, що передала менї 20 кр. та жадала, щоби я їй вернув. Але я знаючи, що ретельно за кождих 20 кр. відрахував їй покладки, не хотів дати 20 кр. та пішов по місті за своїми орудками. Аж дають менї знати, що поліция загнала мої конї до маґістрату і що за мною шукають. Я приходжу до маґістрату, а там менї пан комісар каже дати жидівцї 20 кр. Я кажу, що я не винен, але пан комісар казали відобрати від мене гроші а мене до арешту замкнути і я невинно сидів в маґістратї 24 годин а по тім випустили мене з арешту. З моїх гроший взяли 20 кр. для жидівки а решту менї віддали.“ — Сей факт, так, як він тут описаний, представляє ся нам яко досить цїкава справа спорна, насуваюча кілька загально цїкавих питань правної натури і длятого подаємо єго до загальної відомости. Нам насувають ся тут такі питаня: 1) Яким способом може і повинен Іван Скрипець доказати, що жидівка не передала єму 20 кр. і що він їй ретельно тілько разів дав покладків за 20 кр. кілько разів она дала єму по 20 кр.? — Або: Яким способом доказала, чи могла доказати жидівка, що она дала Ів. Скрипцеви більше разів по 20 кр., як він їй дав покладків? Чи на доказ правди потрібні тут сьвідки, чи присяга чи може можна однїй або другій сторонї повірити лиш на слово? — 2) Чи урядник маґістратский, сповняючий уряд міскої, взглядно торгової поліциї, єсть компетентний в справах спорних, наставших на торзї, засуджувати когось на кару арешту? — 3) Чи Ів. Скрипець, коли він, як каже, був дїйстно невинно засуджений на утрату особистої свободи на 24 годин, через що міг потерпіти і на славі і на маєтку, може на підставі закона о невинно засуджених домагати ся якогось відшкодованя і від кого?

— **Смерть від загару.** В Товтрах, повіта заставнецкого загоріли на смерть Тодор Бойчук з цїлою родиною. Вечером варив він бараболю для безрог в кітлї замурованім в стінї до пізного часу. Потім позамикав ся, заткав каглу і ляг з родиною т. є. з жінкою, двома малими близнятами, 6 річним хлопцем, 8-річною дївчиною і 16-річною дївкою спати. Аж рано, як хата зачала горіти, узріли люди і пішли ратувати. Все на дурно було, лиш одно близнятко знайшли при житю, а всїх других шестеро як поліг лягло. Хто се бачив своїми очима, тому страшно стало. По нещасних лишив ся маєток в вартости до 10.000 зр. — На 4 с. м. тоже в Товтрах, Семен Марусяк заткав каглу і ляг з жінкою на спочинок. Та Семен на віки положив ся, а жінку з тяжкою бідою відтерли. Семен був здоровий чоловік, плечистий, високий, служив при войску, мав 27 лїт, шкода єго!... — В Яблонові в повітї коломийскім, Іван Зрельский на сьв. вечер зварив вечеру, а то на сливових дровах, позасував горшки у піч, заткав каглу, замок хату і чекав з родиною на сьв. вечеру, а було їх семеро душ. Під той час був гостем в тім місточку родимий з відтам Ілия Бойчук народний учитель в Товтрах і якби сьв. Духом натхнений, вступив до дому Зрельских, щоби повитати їх яко давних своїх знакомих. Увійшов в хату — аж чудо! На ліжку лежав горілиць, Іван Зрельский, піну з рота і носа пустив, жінка на земли протягла ся на хрест і руки розняла, піна закрила єї твар, дївка 18-лїтна на лавици тож само так, хлопець 15-лїтний і дївчина 12-лїтна на печи мертвими лежать, а двоє близнят у колисцї! Аж лячно стало! лише чути ще було, як де-котре тяжко дише. Іл. Бойчук двері отворив каглу і піч розіткав, а о поміч кликати не було куда, бо Зрельских хата була віддалена. Став сам Бойчук в імя Боже тих нещасних ратувати, то снїгом, то водою теплою натираги, всїх сил своїх добув і ратував дети, доки до житя всї сім душ не привернув.

аґенти жиють по всїх містах над ріками в Сполучених Державах, а кілько знайдесь між ними таких, що як той Ровзон будуть в крайній потребі дбати передовсїм о свою власну шкіру. Тому треба якось зарадити. Ще єсть спосіб, щоби забезпечитись від всякого переслїдуваня, ба, такий спосіб, що ми би могли сьміяти ся зі всего.

— А то який спосіб? — спитав Блякфут трохи недовірчиво, трохи цїкаво.

— Пароход — шепнув проводир і глянув на лице свого вірника, щоби побачити, яке враженє зробило на нїм таке предложенє.

— Пароход? — повторив той, для котрого така сьміла гадка була несподїванкою — га.... то було би не зле.... та-ж то би можна гнати і горі рікою і просто до Мехіканьского заливу. Господи, нам би здав ся пароход.... то знаменита гадка.... але.... чи єго нам купити? Або може придбати собі якимсь иншим способом? А коли й будемо єго мати, то як держати єго завсїгди під рукою, бо прецї на то єго собі й придбаємо? Добре то говорить ся, але коли собі то лїпше розважу, то таки не знаю, як то зробити.

— А таки можна то зробити — сказав Келї — ви Блякфут мусїли би тогди стати капітаном корабля, а ми зробимо з него корабель пакунковий, що буде їздити межи Мемфісом а Наполеоном [3]). То дасть нам нагоду і наших людий удержати в дїяльности, і стояти в тїсній звязи з тими місцевостями, де перебувають наші. З того вийде, що пароход буде завсїгди під рукою, ба навіть буде міг стояти тут кілька днїв або й кілька недїль, бо переїзджаючі судна будуть думати, що він хотів перебрати ся лївим боком острова та виїхав на пісок. — А лодкарі з Гелени чей витягнули свої лоди під верби? — перебив він тут нараз сам собі.

— Повитягали.... Болївар пішов з ними, они хотять перетягнути пором, бо треба буде перевозити конї.

— Коби той Петро був трохи осторожнїйший — сказав капітан понуро. — Він впрочім чоловік лепский і спосібний, але нехай би розважив та не був такий шалений, бо колись і сам буде мусїв наставити горло та ще й другим наробить немало клопоту.

— Він не любить розважати — засьміяв ся Блякфут — бо памяток дістав вже чей досить.... та й послїдний раз чей не стеблом розтяли єму лице. — Але вертаючи знов до парохода.... де би єго найлїпше купити і чи то не дуже підорве нашу касу?

— Я думаю, що в Ню Орлеанї, а ще лїпше в Сінсінатї.... гроший єсть досить — відповів капітан. — Після листів, які я дістав, веде з собою чортів Біль, як ви єго називаєте, якийсь ґаляр з богатим набором, на котрім богато і готових гроший, а з Пітсбурґа, Сінсінатї, Люївіль, Шанітавн, Падуки, Ст. Люї та Мемфіса наспіли до мене також листи, котрі доносять, що незадовго надійде знаменита добича. Треба тепер розставити подвійну варту, щоби зараз навіть даного знаку не пропустити. Ніч тепер коротка, а заким розвиднить ся, треба завсїгди здобутий ґаляр мати під вербами на лївім березї, бо инакше переїзджаючий який ґалярник міг би набрати підозріня.

(Дальше буде).

[3]) Мемфіс, одно з головних міст в державі Тенесі, 103 анґлїйских миль (миля анґлїйска, — чверть нашої) повисше острова ч. 61, а Наполеон — місто при устю ріки Арканзас до Місісіпі, 67 миль понизше того острова.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 29 сїчня. Віденьска ґазета урядова констатує, що холера в повітах чортківскім і станїславівскім зовсїм вигасла і длятого тї повіти перестали бути після дрезденьскої конвенциї огнищами пошести.

Париж 29 сїчня. Маршалок Канробер помер вчера. — Бувший президент Казимір-Періє має видати сензацийну брошуру під заголовком: „Шість місяцїв на президентурі“.

Білград 29 сїчня. Король має перебути чотири недїлї за границею. Реґентию обняло міністерство Христича, одержавши від короля надзвичайну повновласть; о кризї кабінетовій нема длятого й бесїди.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.